

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מערכות אקולוגיות ורוחת האדם בישראל: מה למדנו מהפרויקט הארצי?

ד"ר אלון לוטן | אוניברסיטת חיפה

**מדינת
הטבע**
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

שירותי אספקה

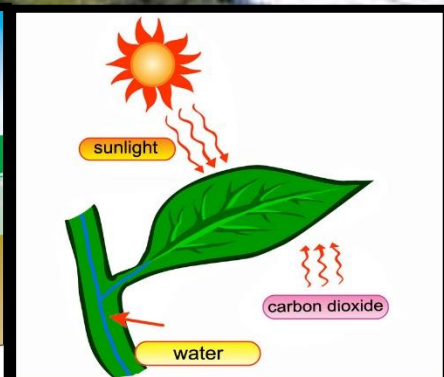
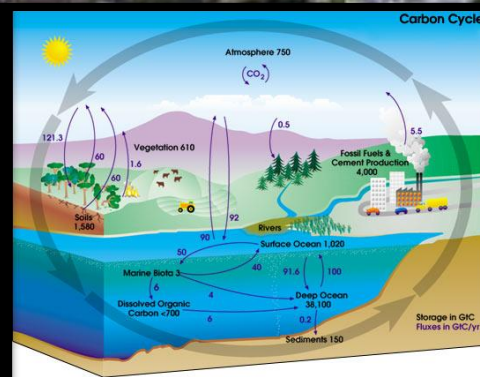
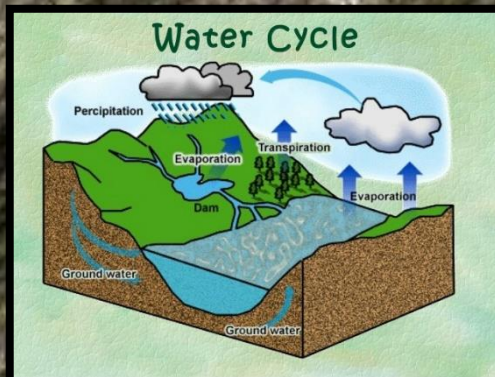
שירותי יסות

שירותי תרבות

תהליכים ורכיבים במערכות האקולוגיות שמופקת מהם תועלת לקיום האדם ולרווחתו

שירותי תמיכה

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מערכות אקולוגיות ורווחת האדם – הערכה לאומית

מטרות-על

- לייצר בסיס ידע שיעזור למנהלים ולמעצבי מדיניות להטמיע את ערכם של שרותי המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי המעורב באספקתם בהליכי התכנון וניהול של שטחי המדינה.
- להגביר את המודעות, בציבור ובקרב מקבלי החלטות, לערך הרב-ממדי של הטבע עבור האדם ולתלות שלנו במערכות אקולוגיות מתפקדות.

**מדינת
הטבע**
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

6 קבוצות של המערכות האקולוגיות של ישראל

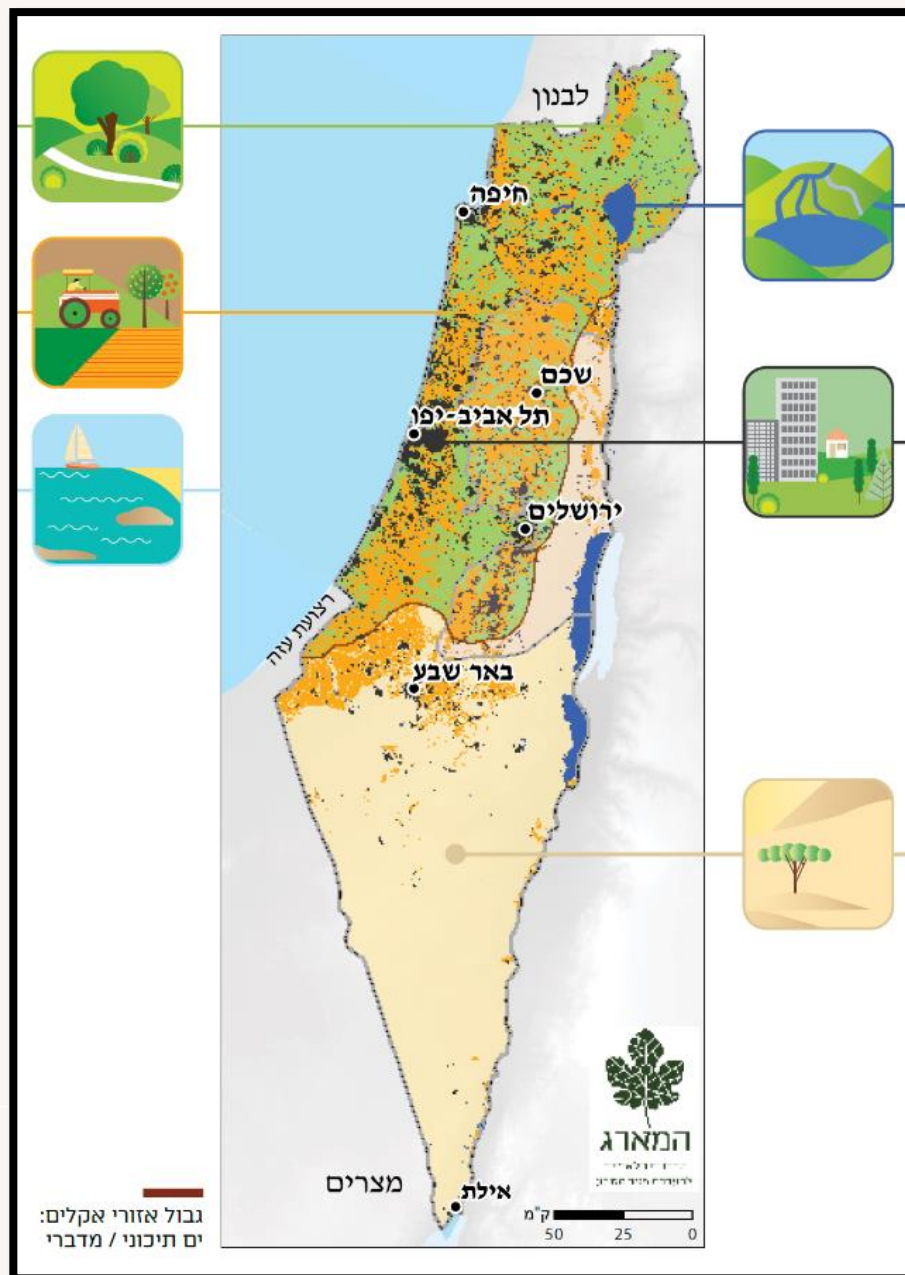
המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מערכות החבל הים תיכוני

המערכות החקלאיות

המערכות הימיות

מערכות מקווי המים
הפנים-ארציים

המערכות של ערים
ויישובים

המערכות המדבריות

**מדינת
הטבע**
שטיינהרדט

מבנה הפרויקט - פרקים

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

שירותים
מיובאים

תגובות

גורמים מחוללי
שינוי

מדיניות

כלכלה

בריאות

התרומה
לרווחת האדם

שירותי
תרבות

שירותי
ויסות

שירותי
אספקה

מערכות
אקולוגיות

מגוון ביולוגי ותהליכים תומכים

**מדינת
הטבע**
ששטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

מי בפרויקט

- שני יושבי ראש
פרופ' אוריאל ספריאל
פרופ' ערן פייטלסון
- 38 מחברים מובילים
- ~100 מחברים תורמים
- 25 עוזרי מחקר
- 49 סוקרים
- מועצת בעלי עניין -
42 משרדי ממשלה,
רשויות וגופים נוספים

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מדינת
הטבע
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

ציר הזמן של הפרויקט

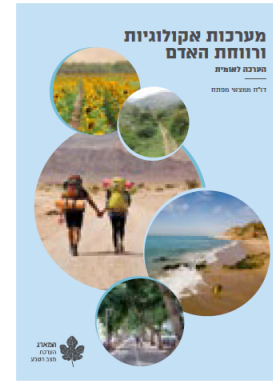

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

דו"ח ביניים

דו"ח ממצאי מפתח

מבט-על

גיוס מחברים

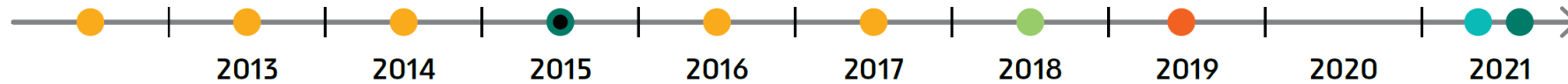
עבודה על דו"ח ביניים

ביקורת עמיתים ועריכה סופית

ניתוח רוחבי, עבודה על המסמך וביקורת עמיתים

תכנון

עבודה על הפרקים

● סדנת TAIEX בהשתתפות מומחים מפרויקט ההערכה הבריטי

● ישיבת מועצה

● פרסום דו"ח ביניים

● פרסום פרקים מלאים באתר המארג

● פרסום דו"ח ממצאי מפתח

● פרסום מבט-על

מדינת הטבע
שטיינהרדט

שירותי המערכת האקולוגית המסופקים בישראל

המארג

התכנית הלאומית להערכת מצב הטבע

התועלות

השירות

מזון, סיבים, מספוא למקנה, פרחים מסחריים וצמחי נוי	גידולים חקלאיים (גידולי שדה וגן, מטעים, גידול דגים)		אספקה
בשר, עור, צמר, מוצרי חלב, דבש	מרעית לחיות משק (בקר, צאן, דבורי דבש)		
מזון	מאכלי בר (פטירות, עשבי תיבול ומאכל, ציד, דגה)		
חומרים	ביומסה של צמחים מעוצים (עצים, שיחים)		
מים לח	מים		
מוצרים	משאבים רפואיים מצמחים, מפטריות ומבעלי חיים		
פיתוח חקלאיים	משאבים גנטיים מצמחים, מפטריות ומבעלי חיים		
חומרים	דברי קישוט מצמחים ומבעלי חיים		

הצללה, מיתון טמפרטורה ולחות של האוויר	ויסות האקלים המקומי		ויסות
אקלים יציב, מיתון ההתחממות העולמית	ויסות האקלים העולמי (כולל לכידת פחמן)		
ייצור חקלאי	האבקת גידולים חקלאיים		
מיתון הפצה והתפרצות של מחלות טפיליות אצל בני אדם וחיות משק, מיתון הפצה והתפרצות של מחלות ומזיקים של גידולים חקלאיים	ויסות מחלות ומזיקים		
בקרה ומיתון נזקים ממיני צמחים ובעלי חיים בקטגוריה של מינים זרים פולשים	ויסות מינים זרים פולשים		
מיתון שרפות, שיטפונות, הצפות ועוצמת רוחות	ויסות אסונות טבע ואירועי קיצון		
הקצאה של מי הגשמים להתאדות, להעלאת לחות הקרקע ולנגר עילי ותחתי, מילוי אקוות וגופי מים טבעיים ומלאכותיים	ויסות מחזור המים		
מיתון זיהום האוויר, המים והקרקע	ויסות איכות אוויר, מים וקרקע		
פנאי ונופש, תיירות, ספורט	התנסות פעילה שתועלתיה פיזיות		
מחקר, חינוך	התנסות פעילה שתועלתיה אינטלקטואליות		

התנסות סבילה (צפייה והתבוננות) שתועלתיה מופשטות	התנסות סבילה (צפייה והתבוננות) שתועלתיה מופשטות		תרבות
הנאה אסתטית, השראה, דת, מורשת, זהות, תחושת שייכות למקום, ערך הקיום (existence value) וערך פנימי (intrinsic value)	הנאה אסתטית, השראה, דת, מורשת, זהות, תחושת שייכות למקום, ערך הקיום (existence value) וערך פנימי (intrinsic value)		

מדינת הטבע
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

אתגרים

- מחסור במידע
- התנגדות לתפיסת שירותי המערכת האקולוגית
- תחום חדש בישראל
- פרויקט רחב היקף

**מדיאן
הטבע**
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

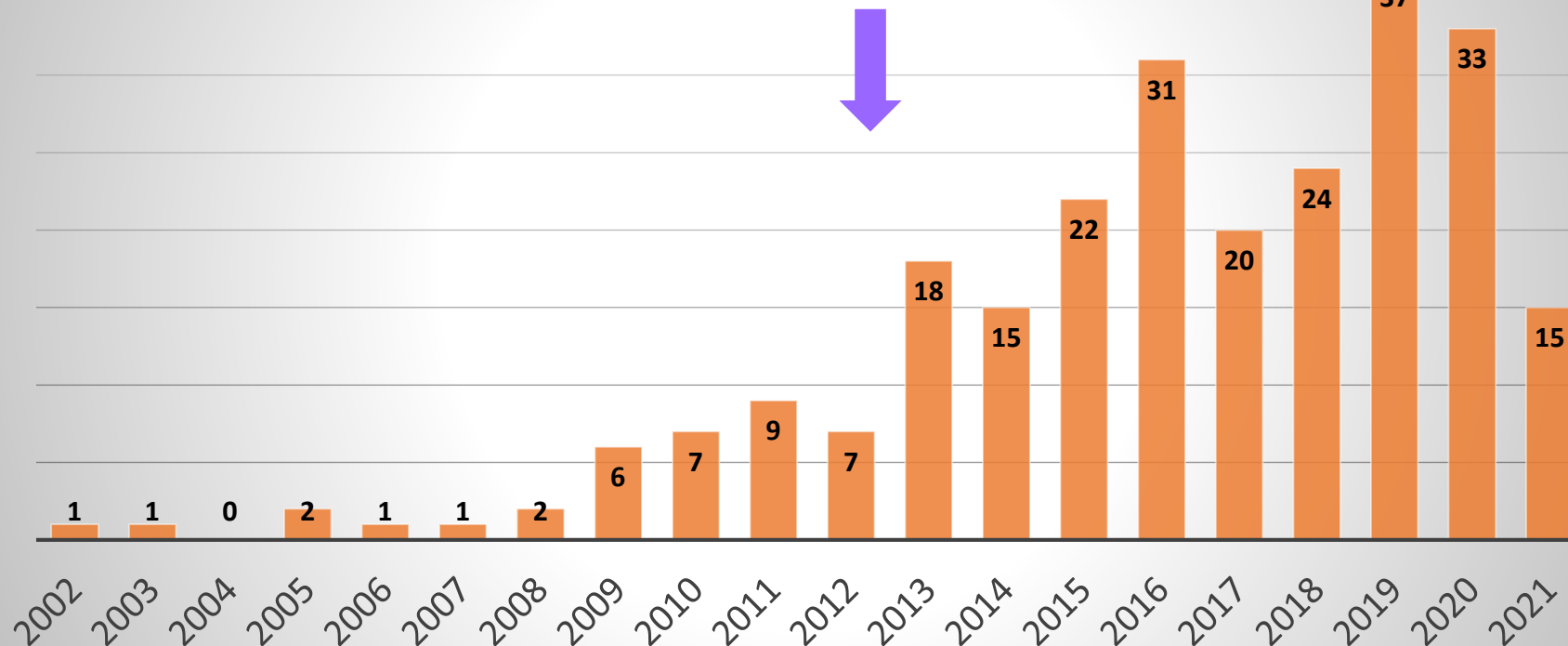

המארג
התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

1. חשיבות התהליך האקדמי-מדעי

פרסומים אקדמיים של חוקרים ישראלים
בנושא שירותי מערכת אקולוגית

מה
למדנו?

מבוסס על נתונים שטרם התפרסמו מתוך עבודת הדוקטורט
של הילה שגיא בהנחיית פרופ' דניאל אורנשטיין

**מדינת
הטבע**
ששטיינהרדט

2. חשיבות התהליך החברתי

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

מה
למדנו?

מדינת
הטבע
ששטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב

3. חשיבות הנגשת המידע וכלים יישומיים – מיפוי

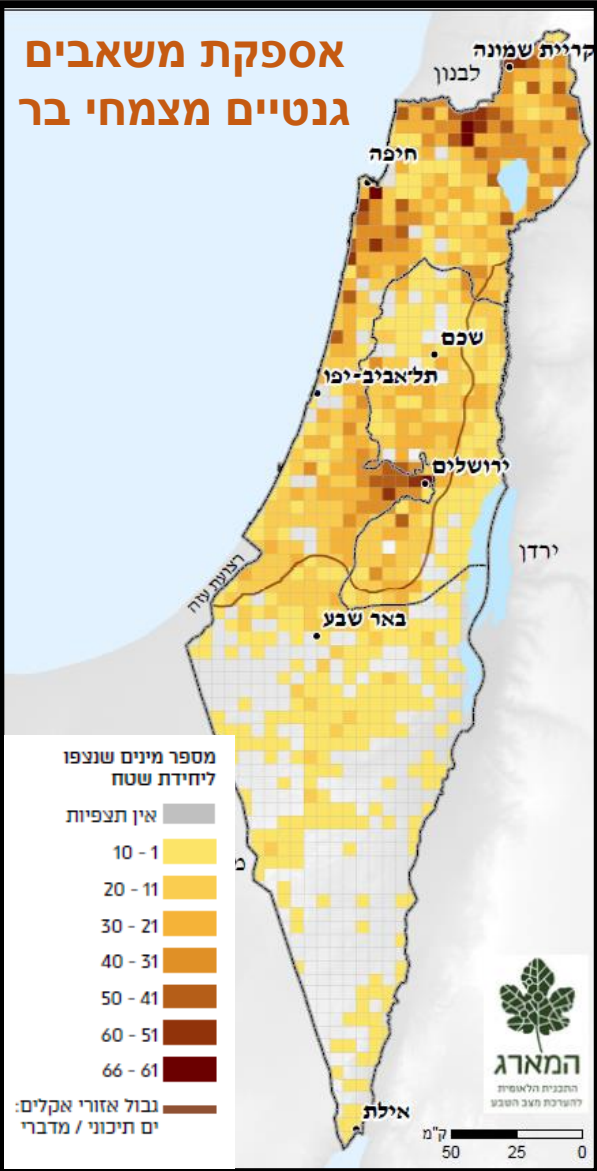
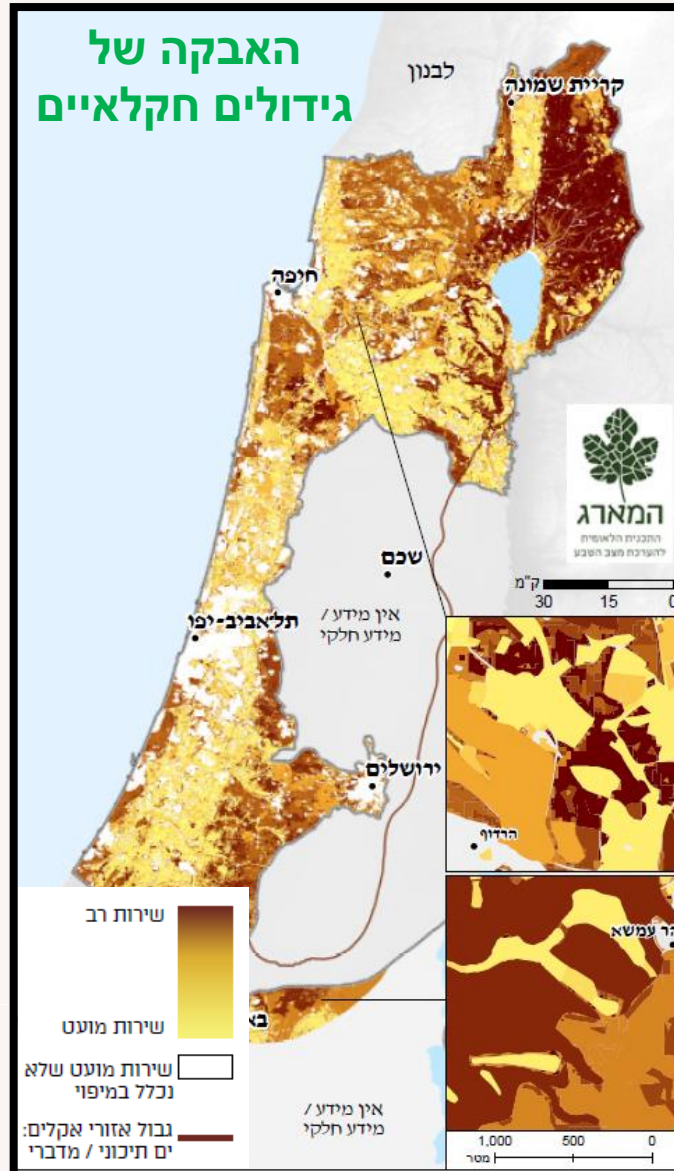
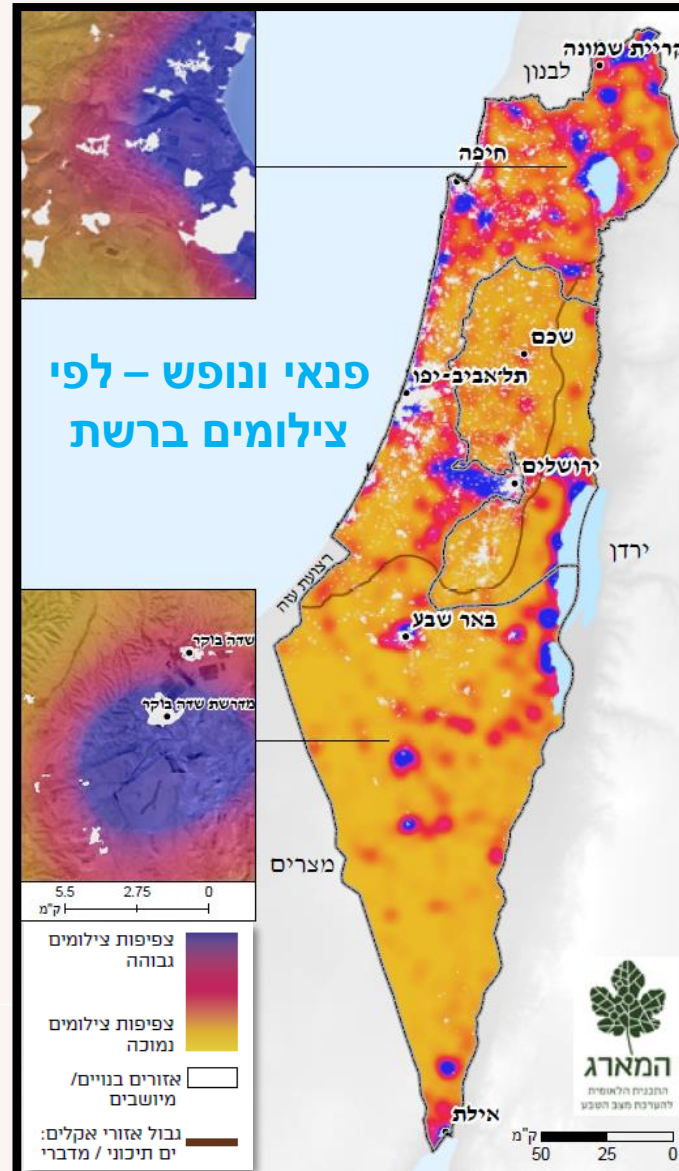

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

**מה
למדנו?**

**מדינת
הטבע**
שטיינהרדט

תודה

המארג

התכנית הלאומית
להערכת מצב הטבע

דניאל אורנשטיין
עדו יצחקי
און כרובי
אילאיל פרת
אלי צעדי
אפרת גביש
בעז שחם
בלה גליל
דרור מינץ
יוני בלמקר
יוסי הלר
יורם יום טוב
יעל גבריאלי
מנחם גורן
מרגרטה וולצ'ק
נטע דורצ'ין
נפתלי גולדשלגר
רון קדמון
עמיר גבעתי
עמית דולב
ערן לוין
פרידה בן-עמי
רועי דור
רחלי עינב
אופיר כץ

אייל רוטנברג
אוריאל ספריאל
אפרת רמתי
גבי שילר
גדי פולק
דוד אבלגון
דותן רותם
זלמן הנקין
יוני וייץ
נתיב דודאי
עוז ברזני
ערן ברוקוביץ'
קרנית בכרטן
רואי בן דוד
שני רואטין
שרון שפיר
אביגיל מוריס
אופיר כץ
אילנה לייזין
אלי אשכנזי
אלי גרונר
אלי צעדי
בני שלמון
הגר בן שלמה
הדס סערוני

יעל לובין
מגן סיריצקי
משה שחק
נועה אבריאל-אבני
עדי שפי
פועה בר
אבי אוזן
אלי רז
גדעון גל
דוד פרגמנט
דידי קפלן
יעל אטשטיין
ירון הרשקוביץ
ירדן שני-רוקמן
עמית דולב
שירה גרוסברד
שריג גפני
גיל רילוב
דור אדליסט
הדס לובינסקי
מישל פורטמן
דפנה דיסיני
ניר פרוימן
אסף חן
גדי איש-עם

גיל אשל
אתי אופיר
דלית גסול
דן וייל
רונית גולובוטי
הילה שגיא
ז'וזה גרינצוויג
יוני וייץ
יעל מנדליק
ליאורה שאלתיאל-
הרפז
משה קול
עופר מנדלסון
צפריר גרינהוט
רועי אגוזי
שאול צבן
אביב אבישר
אביגיל הלר
אפרת אייזנברג
דן מלקינסון
דני צ'מנסקי
הדס סערוני
יואב פרגו
לאה ויטנברג
נגה קולינס קריינר
עדי בן-נון

רונית כהן ספר
שי לוי
תמר קיסר
אבי פרבלוצקי
יואב פלד
ישראל גב
סגולה מוצפי
עיינה בנט-פרלברג
שירי צמח שמיר
אורלי אורבך
אסתר לחמן
בילהה בוקוולד
בן דגני
יעל רם
מרב ניר
עודד כהן
עמוס רון
פהימה עטואנה
דני גולני
אלי ארגמן
ארנון דג
דניאל קורצמן
אפרת מורין
דנה שריד חמו
ז'וזה גרינצוויג

יואב מוטרו
גידי פיזנטי
יובל גוטליב-דרור
יעל לובין
יעל מנדליק
כרמי קורין
ערן טס
פיליס וינטראוב
רועי אגוזי
שבתאי כהן
דור פרידמן
מידד קיסינגר
ענבל זמיר-פליווטיקל
שירה דיקלר
ניר בקר
עליזה פליישר
שמוליק אפשטיין
עשהאל גניפלד
אלכסנדרה קלרמונט
ענבר שטוטמן
דנה זיו
חגי לוין
חגית אולנובסקי
מאיה וינטר
מאיה שדה
מיה נגב
נדב דוידוביץ'

עופר מנדלסון
קרן אגאי-שי
רונית אנדוולט
שלומית פז
אבירם שריאל
ענבר יוגב
אסף זנזורי
גלית ולנר
דניאל מישורי
טליה בן צור
נועה גוגול
רועי קציר
ריקי לוי
שרית אמיתי
אורי גובן
יעל פרג
נורית קליאוט
רות סטוסל-ויינר
טל כרמלי
איתי מונהייט
ליטל לויט
רחל אדם
אבי מושל
ארי כהן
אור גולדפרב

אורי גובן
אליק אדלר
גיא קב-ונקי
גידי ברסלר
הילית פינקלר
ולרי ברכיה
יואל סיגל
ליאת גולן
סיגלית רחמן
פנחס אלפרט
רוני כהן גינת
ראובן קוסט
יהודית מנדלבאום
דוד חקוקי
עמנואל כהן-שחם
קרן קלס

מדינת
הטבע
שטיינהרדט

אוניברסיטת תל אביב